

Huidige normen religieuze samenkomsten en gebouwen:

Art. 58f: De **veilige afstandsnorm** geldt zowel voor openbare samenkomsten als samenkomsten binnen gebouwen en besloten plaatsen. Aangezien dit op wetsniveau wordt geregeld, is dit in overeenstemming met artikel 6 lid 1 Grondwet. Uitzonderingen:

- Geestelijke bedienaren bij de uitoefening van hun taken rondom dooplechtigheden, de eucharistie, inzegeningen, e.d. (art. 58 lid 4 onder b) en ook de personen jegens wie die handelingen worden uitgevoerd (onder c).
- Tevens kunnen bij ministeriële regeling ook verdere uitzonderingen op de veiligeafstandsnorm worden gemaakt (art. 58 lid 5 en 6). De norm is zo op wetsniveau belegd, de versoepelingen op een lager niveau.

Art. 58l: De **zorgplicht** voor de beheerders van besloten plaatsen om ervoor te zorgen dat aanwezigen de veilige afstand en geldende hygiënemaatregelen kunnen opvolgen. De burgemeester kan aanwijzingen geven die gericht zijn op het kunnen opvolgen van de normen, geen bevoegdheid tot sluiting van een religieus gebouw. Vanwege de (grond)wettelijk beschermde positie is terughoudendheid bij de aanwijzingen en bevelen geboden.

Art. 58n: De burgemeester is bevoegd om in geval van **excessen** in besloten plaatsen bevelen te geven, het gaat dan om situaties met ernstige vrees voor de verspreiding van het virus. De bevelen kunnen uitsluitende strekken tot beëindigen van de activiteit en het verwijderen van de aanwezigen, niet sluiting van het gebouw. Ook hier geldt terughoudendheid bij religieuze gebouwen.

Mogelijke verlichting van deze normen:

- I. Religieuze gebouwen uitzonderen van het toepassingsbereik van de excessenbevoegdheid (artikel 58n), net als de woningen. Dat betekent dat met die bevoegdheid niet de activiteiten daar beëindigd kunnen worden en de aanwezigen kunnen niet het bevel krijgen zich te verwijderen. Zolang wel de zorgplicht blijft gelden, kan een minder belastende aanwijzing van de burgemeester wel gericht zijn op aanpassingen om verspreidingsrisico's voor (toekomstige) samenkomsten te beperken.
 - **Voordeel:** geen bevoegdheid tot beëindiging van religieuze samenkomsten, daarmee komen deze samenkomsten bij 58n op hetzelfde beschermingsniveau als woningen.
 - **Nadeel:** in dat geval is er geen instrument om onmiddellijk te doen wat nodig is in gevallen die een ernstig gevaar voor de volksgezondheid kunnen vormen.
- II. In artikel 58f, tweede lid, de godsdienstoefening of bezinningssamenkomst van levensbeschouwelijke aard die plaatsvindt in de ruimte bestemd voor godsdienstoefeningen of bezinningssamenkomsten uitzonderen van de veilige afstand. Voor overige activiteiten in religieuze gebouwen blijft de veilige afstand gelden en voor die activiteiten geldt ook de zorgplicht.
 - **Voordeel:** hoge mate van bescherming van de godsdienstvrijheid.
 - **Nadeel:** het op wetsniveau uitzonderen betekent dat er in geen enkel geval alsnog juridisch afdwingbaar een veilige afstand kan gelden voor deze samenkomsten, zelfs niet als ontegenzeggelijk blijkt dat deze activiteiten leiden tot de snelle verspreiding van het virus. Dat betekent dat de volksgezondheid minder bescherming toekomt.
- III. Toezegging dat bij ministeriële regeling een vrijstelling wordt verleend voor samenkomsten tot belijdenis van godsdienst en levensovertuiging en die toezegging kan in memorie van toelichting worden opgenomen. Die vrijstelling kan op grond van de huidige wettekst verleend worden, al dan niet met voorwaarden of voorschriften (art. 58f lid 6). Als er geen veilige afstandsnorm geldt, geldt er ook geen zorgplicht

voor de beheerder van het religieuze gebouw om te zorgen dat men de veilige afstand kan houden.

- **Consequentie:** de minister blijft volgens de wet bevoegd om op een later moment de vrijstelling in te trekken en daardoor zou de veilige afstand alsnog kunnen gelden. Daartoe kan aanleiding zijn bijvoorbeeld als het virus een impuls krijgt of als uit onderzoek blijkt dat bij deze samenkomsten het virus zodanig verspreid dat het een gevaar is voor de volksgezondheid. De minister kan een verleende vrijstelling alleen intrekken als dat noodzakelijk is voor de bestrijding.
- De mogelijkheid van intrekking van de vrijstelling is een nadeel vanuit het oogpunt van de godsdienstvrijheid, maar een voordeel vanuit de noodzaak van de volksgezondheid.